

Pöytäkirja

15.6.2022

VM021:00/2020

Hyväksytty kokouksessa 14 (15.6.2022)
Digi arkeen -neuvottelukunta, kokous 13

Aika Keskiviikko 27.4.2022 klo 14-16

Paikka Hybridikokous: OM nh. Julkisuus (os.Et.Espa 10, Helsinki) sekä Teams-kokous

 Osallistujat:Puheenjohtaja: Marianne Heikkilä, pääsihteeri, Marttaliitto

Jäsenistö:

 Varapuheenjohtaja: Sari Vapaavuori, kehitysjohtaja, Vanhus- ja lähimmäispalvelun liitto VALLI ry *ETÄNÄ*

Markku Möttönen, järjestöpäällikkö, Näkövammaisten liitto ry, edustaa: Vammaisfoorumi

 Varajäsen: Sami Älli, Saavutettavuusyksikön johtaja *ETÄNÄ*

Varajäsen: Outi Kauppinen, erityisasiantuntija, Suomen UNICEF ry

 Varajäsen: Adan Mohamed, toiminnanjohtaja Monik ry, edustaa: Etnisten suhteiden neuvottelukunta ETNO *ETÄNÄ*

 Juulia Anderson, toiminnanjohtaja, ENTER ry *ETÄNÄ*

Nina af Hällström, verksamhetsledare, SAMS – Samarbetsförbundet kring funktionshinder rf

Miikka Lönnqvist, hallintojohtaja, SOSTE Suomen sosiaali ja terveys ry

 Varajäsen: Ville Vaarne, viestintäpäällikkö, Suomen Kirjastoseura ry *ETÄNÄ*

 Mari Kannisto, suunnittelupäällikkö, Kela *ETÄNÄ*

Mattias Lindroth, erityisasiantuntija, Suomen Kuntaliitto ry

 Joonas Mikkilä, Digi- ja koulutusasioiden päällikkö, Suomen Yrittäjät ry *ETÄNÄ*

 Juha Suomalainen, ylitarkastaja, Etelä-Suomen aluehallintovirasto *ETÄNÄ*

 Varajäsen: Eetu Komsu, ylitarkastaja, Etelä-Suomen aluehallintovirasto *ETÄNÄ*

Varajäsen: Minna Piirainen, johtava asiantuntija, Digi- ja väestötietovirasto

Varajäsen: Katriina Nousiainen, erityisasiantuntija, oikeusministeriö

Minna Lohtander, erityisasiantuntija, sosiaali- ja terveysministeriö

Katju Holkeri, finanssineuvos, valtiovarainministeriö

Sihteeristö:

Pirre Laaksonen, koordinaattori, valtiovarainministeriö

 Marjukka Saarijärvi, ohjelmapäällikkö, valtiovarainministeriö *ETÄNÄ*

Suvi Savolainen, neuvotteleva virkamies, valtiovarainministeriö

 Heikki Talkkari, neuvotteleva virkamies, valtiovarainministeriö *ETÄNÄ*

Olli Kuusisto, erityisasiantuntija, valtiovarainministeriö

 Tanna Rantanen, asiantuntija, valtiovarainministeriö *ETÄNÄ*

Jasmiina Ruotsila, asiantuntija, valtiovarainministeriö

Alustajat:

 Laura Eiro, osastopäällikkö, liikenne- ja viestintäministeriö *ETÄNÄ*

 Jarkko Levasma, ICT-johtaja, valtiovarainministeriö *ETÄNÄ*
Poissa:

Varajäsen: Juha Viitanen, järjestösuunnittelija, EKL Eläkkeensaajien Keskusliitto ry

Tarja Heponiemi, tutkimusprofessori, THL, edustaa: DigiIN tutkimushankekonsortio

Varajäsen: Sari Kujala, tutkijatohtori, Aalto-yliopisto, edustaa: DigiIN tutkimushankekonsortio

Artem Kuosti, DigiUp-hankkeen projektipäällikkö, Moniheli ry

Postiosoite

Postadress

Postal Address

Valtiovarainministeriö

Käyntiosoite

Besöksadress

Office

 Snellmaninkatu 1 A
 Helsinki

Puhelin

Telefon

Telephone

 0295 16001
 +358 295 16001

Faksi

Fax

Fax

s-posti, internet

e-post, internet

e-mail, internet

valtiovarainministerio@vm.fi

 PL 28
 00023 Valtioneuvosto

Varajäsen: Kristina Beijar, hallintoasiain asiantuntija, Svenska Finlands folkting
 Varajäsen: Elina Sipola, suunnittelija, Kela
 Varajäsen: Heli Hänninen, erityisasiantuntija, Suomen Kuntaliitto ry
 Varajäsen: Leena Nyman, asiantuntija, Elinkeinoelämän keskusliitto EK ry
 Marko Latvanen, erityisasiantuntija, Digi- ja väestötietovirasto
 Tapani Sainio, kulttuuriasiainneuvos, opetus- ja kulttuuriministeriö
 Varajäsen: Victor Nyberg, erityisasiantuntija, opetus- ja kulttuuriministeriö

1 Kokouksen avaus ja esityslistan hyväksyminen

Todettiin muutokset jäsenistössä:

- Folktingetin varajäsen 14.3. lähtien Kristina Beijar, hallintoasiain asiantuntija (Stina Heikkilän tilalle).
- Oikeusministeriön varsinainen jäsen Anna Kiiskisen viimeinen päivä oli 31.3. uusi jäsen nimettäneen myöhemmin.
- Ulla Korhonen ei enää edusta Apuomena ry:tä neuvottelukunnassa. Apuomena ry:n tilalle etsitään uutta digitukea antavan järjestön varaedustajaa järjestön konkurssin vuoksi.
- Selda Demirtas ei enää edusta Suomen nuorisovaltuuston kattojärjestö Allianssi ry:tä. Allianssi ry:n tilalle heidän pyynnöstä etsitään uutta nuorisovaltuuston järjestöedustajaa.
- Kuntaliiton varajäsen Heli Hänninen 14.4. lähtien (Jaana Nevalaisen tilalle).

2 Edellisen kokouksen pöytäkirja

Todettiin, että tammikuun kokouksen pöytäkirja on hyväksytty hiljaisessa menettelyssä, jonka jälkeen julkaistu [julkisilla hankesivuilla](#).

Liite [Pöytäkirja kokous 12 18.1.2022 \(linkki julkisille hankesivuille\)](#)

3 Digikuulumiset sektoriltasi

Uutena agendakohtana kuultiin neljän jäsenen tiiviit ajankohtaiset terveiset omalta toimintakentältä diginäkökulmasta. Kuulumiset kertoi Sari Vapaavuori (vanhusjärjestöt) [liite](#), Markku Möttönen (näkövammaiset), Outi Kauppinen Unicefin osalta ([liite](#)) sekä Juulia Andersson (digitukijärjestöt) [liite](#).

Jäsenten digikuulumiset sektoriltasi –kierrosta jatketaan seuraavissa kokouksissa.

4 Kansallinen digikompassi, digitoimistosta osastopäälliköt Laura Eiro (LVM) ja Jarkko Levasma (VM)

Taustaa: Suomi on laatimassa kansallista digitaalista kompassia kevään 2022 aikana. Tavoitteena on luoda digitalisaatiolle ja datataloudelle yhteinen kansallinen visio ja tavoitteet vuoteen 2030. Luonnos kompassista on lausuntokierroksella 31.3.-13.5. välisenä aikana ([linkki lausuntopalveluun](#)).

Digitoimisto vastaa Suomen digitaalisen kompassin valmistelusta. Digitoimisto on pysyvä yhteistyöryhmä, jonka tehtävänä on vahvistaa ministeriöiden välistä yhteistyötä, koordinaatiota ja tiedonkulkua digitalisaatiossa ja datataloudessa. Digitoimisto tukee työllään digitalisaation, datatalouden ja julkisen hallinnon kehittämisen ministerityöryhmän toimintaa. [Digitalisaation, datatalouden ja julkisen hallinnon kehittämisen ministerityöryhmä Digitoimisto](#)

Alustuksesta: Osastopäälliköt esittelivät taustaa ja lausuntokierroksella olevaa digikompassiluonnosta, liitteen pohjalta. Muutamia nostoja: kansallisen digikompassin visiossa hahmotetaan, minkälainen Suomi on vuonna 2030: muun muassa hyvinvoiva ja maailman kärjessä eri mittareilla mitattuna. Yhtenä läpileikkaavana teemana on yhdenvertaisuus. Kansallisessa versiossa EU-kompassin jaottelu on taustalla, mutta sitä on laajennettu monelta osin. Keskiössä osallisuus. Pääasialliset osiot kompassissa ovat: visio, tavoitteet/teemat ja avaintulokset vuoteen 2030 asti. Lisäksi on tunnistettu toimenpiteitä, joita on jo vireillä. Ajatuksena kuitenkin että nämä päivittyvät vuosien mittaan, ml. toimenpiteisiin vaadittavat investoinnit. Kaikki tämä edellyttää yhteistä tilannekuvaa sekä poikkihallinnollisuutta. Julkisen hallinnon osuudessa keskeistä on ihmiskeskeisyys – yhtenä avaintuloksena 40 merkittävimmän elämäntapahtuman digitalisointi vuoteen 2030 mennessä.

Keskustelusta: Alustuksen jälkeen keskustelussa nostettiin seuraavia kysymyksiä ja pohdintoja esille: käytetään eri ”digi”-termejä eri kohdissa luonnosta – tarkoitetaanko *digitalisoitua* vai *digitalisaatiota*. Pohdittiin, onko digitalisaatio *lopputulema*, jota kompassilla haetaan? Esimerkiksi digitalisoitu hallinto ei ole sama kuin digitaalinen hallinto.

Toivottiin käsitteisiin ja terminologiaan mahdollisesti selkeytystä. Pohdittiin, miten otetaan huomioon isot muutokset joita ei voi/osata ennakoita ollenkaan (esimerkkinä pandemia). Kysyttiin myös, miten turvallisuus on otettu huomioon kompassin valmistelussa, johon todettiin, että mm. tilannekuvan muodostamisen sekä resilienssin kautta myös turvallisuusaspekti on luonnoksessa jo, tokiin kovin syvälle ei voida kaikissa asioissa pureutua [yhdessä] dokumentissa. Pohdittiin miten kolmas sektori saa (jatkossa) jaettua tilannekuvaa tietoonsa. Lisäksi oli spesifi kysymys julkisiin palveluihin ”yhden rajapinnan kautta” –arvioitiin että tässä vaiheessa se tarkoittanee helppoutta ja yhteentoimivia rajapintoja. Asian teknisen puolen osuus pitää vielä selvittää.

Todettiin, että lausuntoaikaa on vielä jäljellä, mutta muistutettiin, että syksyllä kompassi lähetetään uudestaan lausuntokierrokselle. Nyt, sekä myöhemmässäkin vaiheessa, voi erityisesti kommentoida siihen mitä kompassista tuntuu puuttuvan ja mitä siinä pitäisi jatkokehittää.

Liite 4: [Ak 4 2022-04-27 Digikompassi](#)

5 VN-TEAS tutkimushankkeen loppuraportti: digiosallisuus, Olli Kuusisto, erityisasiantuntija, VM

Taustaa: Teknologian tutkimuskeskus VTT:n ja Jyväskylän yliopiston Digiosallisuus Suomessa -hankkeen loppuraporttiin on koottu ehdotus digiosallisuuden mittaristoksi, digiosallisuuden kansallinen tilannekuva sekä digiosallisuutta edistäviä hyviä käytäntöjä. [Hankkeen perustiedot](#). Hankkeen tähän astiset julkaisut: [Digiosallisuuden käsite ja keskeiset osa-alueet : Digiosallisuus Suomessa -hankkeen väliraportti](#) ja [tiedote](#) (23.4.2021) Loppuraportti: [Digiosallisuus Suomessa : Digiosallisuus Suomessa -hankkeen loppuraportti](#) ja [tiedote: Raportti: Kohti digiosallisempaa Suomea](#) (31.1.2022).

Alustuksessa kuultiin loppuraportin tuloksista liitteen mukaisesti. Muutamina nostoina: käytiin läpi yksinkertaistettu osallisuuden konteksti ja digiosallisuuden kehikko. Hankkeessa tehtiin digiosallisuuden osa-alueet kattava ehdotus kansalliseksi mittaristoksi. Keskeisenä nähtiin, että joka alueelta on myös käyttäjälähtöisiä kokemusmittareita. Mittareiden osalta pohdittiin myös hyödynnettävyyttä muillakin kuin kansallisella tasolla, sekä potentiaalisia taustatietoluokitteluja. Digiosallisuuden tilannekuvaa konkretisoitiin 12 tapauskuvauksella. Liitteen lisämateriaaleissa myös digiosallisuudesta tarkemmin.

Suosituksia loppuraportissa on seitsemän:

- 1) Digiosallisuuden määritelmä ja yhtenäiset käsitteet käyttöön
- 2) Digiosallisuuden mittareiden jatkokehittäminen ja jalkauttaminen
- 3) Digiosallisuuden yhteisen tilannekuvan muodostaminen ja jatkokehitys
- 4) Käyttäjänäkökulman huomioiminen laajasti digipalveluiden kehittämisessä
- 5) Luottamusta digipalveluihin parannettava
- 6) Heikoimmassa asemassa olevien (digi)osallisuuden parantaminen
- 7) Yhteistyön syventäminen digiratkaisujen digiosallisuuden kehittämisessä

Hankkeen päätyttyä on hyvä tarkastella mitä seuraavaksi tapahtuu; ohjausryhmässä oli viisi ministeriötä mukana ja mm. VM/Digiohjelman mittarityön kautta erityisesti viedään hankkeen tuloksia digikompassityöhön. Myös muiden ministeriöiden ja yhteistyöryhmien kautta pyritään edistämään tulosten jalkauttamista.

Keskustelusta muutama nosto: pohdittiin, puhutaanko tutkimuksessa julkisista vai kaikista digipalveluista ja millä tasolla tietoa kerätään/kerättiin. Todettiin, että mittaristotyö olisi hyvä saada linkitettyä digikompassin mittarien kanssa. Pohdittiin mikä toimija/taho voisi Suomessa ottaa vastuuta mittaamisesta ja tilannekuvasta. Pohdittiin myös kansalaisten päätöksentekoon osallistumista esimerkiksi kuntatasolla ja kattaako tutkimuksen digiosallisuus myös tämän tyyppisen osallistumisen. Todettiin, että tapauskuvauksissa on mukana myös kuntien esimerkkejä (mm. osallistava budjetointi), ja loppuraportissa on listattu kuntien digiosallisuuteen liittyviä hankkeita.

Liite 5: [Ak 5 Digiosallisuus Suomessa](#)

6 Esittelyssä: DVV:n digituen vakiinnutettava tehtävä, Minna Piirainen, johtava asiantuntija, DVV

Esiteltiin tiiviisti Digituen vuoden 2022 tavoitteita ja kehittämislinjoja liitteen pohjalta ja mukaisesti.

DVV:n rooli digituessa on informaatio-ohjauksen antaminen, siten että muut pystyvät antamaan/tekemään digitukea. Tilannekuvaa tehdään paraikaa. Kuluven vuoden aikana panostetaan erityisesti viestintään. Vuosittain järjestettävän digitukiviikon kärjessä on jatkossa taidot ja osaaminen, jonka vuoksi teemaviikon nimi on muutettu digituesta -taitoon. Digitaaliviikkoa vietetään 16.-20.5.2022.

Liite 6: [Ak 6 Digituki](#)

7 Tiedoksi: viidennen pyöreän pöydän valmistelutilanne, Pirre Laaksonen, koordinaattori, VM

Todettiin, että viides pyöreän pöydän keskustelutilaisuus järjestetään keskiviikkona 11.5.2022 klo 9-12 hybriditilaisuutena. Aiheena ajankohtainen digikompassi ja erityisesti sen julkinen hallinto-osuus. Alustukset kuullaan:

- Digikompassin julkinen hallinto-osio, Päivi Nerg, valtiovarainministeriö
- Ihmislähtöinen kehittäminen, case: Tampereen kaupunki ja nuorten osallistuminen Outi Valkama, Tampereen kaupungin AuroraAI-pilotti
- OmaElämä-konsepti, case: läheisen kuolema, Mikael af Hällström, verohallinto

Todettiin, että ilmoittautuneita on vajaa sata henkeä yhteensä sekä läsnä- että etävaihtoehtoon.

7.1 Tiedoksi: Viestinnästä, Jasmiina Ruotsila, asiantuntija, VM

Ajan puutteen vuoksi ei ehditty käydä läpi tarkemmin vuoden 2021 viestinnän statistiikka, mutta kehoitettiin kaikkia itse tutustumaan liitteisiin. Esiteltiin hyvin tiiviisti ajankohtaiset viestintäasiat, joista päällimmäisenä hiotut viestintäkärjet, joita mieluusti kaikki neuvottelukuntalaiset voivat käyttää viestinnässä.

Liitteet: [Ak 7.0 Digi-arkeen-nvk-näkyvyys-2021](#),
[Ak 7.1 Digi arkeen neuvottelukunta viestinnästä](#)

7.2 Tiedoksi: muiden tahojen järjestämiä tapahtumia

- [DVV: Digitaitoviikko 16.-20.5.2022](#)
- [DigiAgeTalk 7.6.2022 12-16 hybriditapahtuma BioRex, Helsinki](#)
- [Kuntien digitalisointiviikko 6.6-10.6.2022 ja Kuntien digitalisointipäivä 9.6.2022](#)

8 Kokouksen päättäminen

Seuraava neuvottelukunnan kokous keskiviikkona 15.6. klo 13-15.

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 16.00.

Liitteet

Jakelu Neuvottelukunnan jäsenet, sihteeristö
Tiedoksi Alustajat